

Muzej grada Novog Sada je u hramu vere i kulture, Patrijaršijskom dvoru u Sremskim Karlovcima 14. juna, po drugi put priredio izložbu o delu i liku Stevana Ćirića, ministra prosvete i Predsednika Narodne skupštine Kraljevine Jugoslavije.

Pre osam meseci, 74. godine postojanja Doma Narodne skupštine proslavljeno je u Beogradu, u zgradi na Trgu Nikole Pašića, otvaranjem iste ove postavka posvećene čoveku najzaslužnijem za njenu izgradnju.

Otvaranju su prisustvovali Prvosvećeni vladika Sremski gospodin Vasilije, u ulozi domaćina, predsednica Narodne skupštine Republike Srbije Slavica Đukić-Dejanović, Ministar kulture Republike Srbije Predrag Marković, potpredsednici Narodne skupštine Gordana Čomić i Nikola Novaković, predsednik opštine Sremskih Karlovca Milenko Filipović, časni oci, i članovi porodice Ćirić. Iloženi portreti, bista, lične stvari i dokumenta, ordenje, fotografije, državni govori, zahvalnice za dobrotorni rad, šahovske diplome, ugledali su svetlost dana zahvaljujući njegovoj porodici, koja je svesrdno pomogla da upoznamo ovu veliku figuru naše istorije.

- Bilo mi je čudno da o jednom političaru takvog formata, državniku i humanisti, Karlovčanu, koji je živeo u ne tako davnoj prošlosti, postoji tako malo podataka. Tragom njegovog dela došla sam do vrlo zanimljivih i brojnih podataka, i nisam mogla da pretpostavim da je bio toliko svestran, pošten, predan i neverovatan u svakom smislu. Čitajući o Stevanu Ćiriću otkrila sam da čitava njegova porodica, a pre svih, njegov brat vladika bački Irinej i njihov otac Isidor Ćirić, patrijaršijski sekretar u Sr. Karlovcima, zaslužuju da budu u literaturi i istoriji naroda kojem su služili - rekla je Gordana Petković, viši kustos muzeja grada Novog Sada i autor ovih izložbi,.

I mada se ovom izložbom pokušala ispičati priča, pre svega o političkom životu ovog velikana, autorka nije mogla zaobići i njegov privatni portret niti njegova druga angažovanja. Ovako bogata, sadržajna, znalački predstavljena biografija Stevana Ćirića nikoga nije ostavila ravnodušnim, niti one koji su o njemu znali malo, niti one koji nisu znali dovoljno.

Stevan Ćirić je rođen u Sremskim Karlovcima 18. po starom ili 30. maja po novom kalendaru 1886. godine, od oca Isidora i majke Eveline, rođene Krečarević. Njegova porodica, sredina u kojoj je rastao, dobro materijalno stanje, odredili su životni put mladom Ćiriću. Posle školovanja u Novom Sadu, Debrecinu, Budimpešti i Beču vratio se u Karlovce i radio kao gimnazijski profesor tokom osam godina. Profesorsku karijeru zamenjuje političkom, prvo kao gradski načelnik Karlovaca, banski većnik Dunavske banovine i član Banovskog školskog odbora. Godine 1931. kandidovao se na parlamentarnim izborima i ušeo u Narodnu skupštinu Kraljevine Jugoslavije, kao poslanik za Staropazovački srez. Tri godine kasnije postavljen je za ministra

prosvete u vladi Bogoljuba Jevtića, a 1939. istu funkciju obavljao je u vladi Dragiše Cvetkovića. Prvi mandat kao ministar prekinuo je 1935. godine, pošto je izabran za predsednika Narodne skupštine. Na to mesto je biran četiri puta jer se izbor skupštinskog Predsedništva vršio u oktobru, svake godine.

Kao ministar prosvete suočavao se sa ozbiljnim problemima koji su opterećivali jugoslovensku prosvetnu politiku, te je brojnim uredbama, naredbama, propisima i pravilnicima, delovao u cilju poboljšanja prosvetnih prilika u zemlji.

U vreme njegovog mandata predsednika Narodna skupština se borila sa problemima bojkota od strane hrvatske opozicije, opstrukcije skupštinskog rada od strane parlamentarne opozicije, konkordatskim pitanjem i drugim.

U vreme kada je Stevan Ćirić predsedovao Skupštinom završena je i svečano otvorena nova skupštinska zgrada, 18. oktobra 1936. godine. U to zdanje, Ćirić je ugradio samog sebe, fizički i psihički se angažovao i aktivno učestvovao oko radova na zgradi, uređenju enterijera i rasporedu eksponata. Nezadovoljan brzinom odvijanja završnih radova na Domu, zapretio je da će se jesenja sednica održati „pod otvorenim nebom“. Naravno da su radovi završeni na vreme i Stevan Ćirić se svojim kolegama poslanicima, prilikom ulaska u novi Dom Narodne skupštine, obatio rečima:

- Hoću da vas pozovem kada vas uvodim u ovu kuću da duhovnu veličinu u nju unesemo kao najlepšu tradiciju Narodne skupštine. Hoću da svako od vas zastane na pragu i da se zapita koliko unosi ovog blaga i ako se oseća slabim ili umornim neka ne prekorači prag ove svetinje, rekao je tom prilikom i time postavio visoke standarde ponašanja i delovanja unutar nje. Avgusta 1939. godine, posle sporazuma Cvetković-Maček, Stevan Ćirić se povukao iz političkog života.

Društvena uloga Stevana Ćirića bila je takođe, vrlo značajna. Bio je član Matice srpske, počasni član Istorijskog društva Novog Sada, član Rotari kluba, dugogodišnji predsednik Jugoslovenskog šahovskog saveza, počasni član više sportskih, pevačkih i humanitarnih društava. I tu je pokazao i dokazao kako viteški časno mogu da se postižu rezultati i da se bude od pomoći čitavom društvu, a najviše onima kojima je pomoć potrebna.

Godine 1928. Stevan Ćirić se oženio Olgom Milić, devojkom iz ugledne karlovačke porodice, i s njom imao četvoro dece: Evelinu, Isidoru, Ivana i Katarinu. Tokom rata doživeo je brojne neprijatnosti i maltretiranja od strane ustaških vlasti, boraveći izvesno vreme u logoru Jadovno. Posleratne godine bile su teške za njega i njegovu porodicu, pre svega zbog lične tragedije, gubitka ćerke Isidore, ali i zbog tretiranja kao pripadnika starog režima od strane novih vlasti. Umro je 24. jula 1955. godine u Sremskim Karlovcima.

Dugo vremena njegovo ime bilo je potisnuto na marginu istorijskog i političkog sećanja. Došlo je vreme da se nepravda učinjana ovako svetloj figuri ne samo u okvirima Sremskih Karlovaca, Vojvodine, već i Srbije i šire, isravi i rasvetli u cilju istine, etike i čovečnosti, principa kojima se on vodio tokom čitavog života.

Pokrovitelji ovog kulturnog događaja, i oni bez čije potpore ne bi bilo moguće prirediti i predstaviti sve ovo su: Narodna skupština Republike Srbije, Ministarstvo kulture i Ministarstvo prosvete Republike Srbije, Sekretarijat za kulturu AP Vojvodine, grad Novi Sad, opština Sremski Karlovci, Naftna industrija Srbije, Panonske termoelektrane-toplane, DDOR Novi Sad, Biblioteka Matice srpske, Arhiv Jugoslavije, Jugoslovenska kinoteka, Pedagoški muzej, Vojni muzej i Muzej nauke i tehnike.

Izložba će biti otvorena do 14. jula.

[Više slika možete pogledati o v d e.](#)